

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΑΚΟΜΑ

Θεωρούμε καθήκον απαραίτητο νὰ εκφράσωμε και από την στήλην αὐτὴ τὰς εὐχαριστίας μας σὲ ὅσους ἔγραψαν σ' ἐφημερίδες και περιοδικὰ γιὰ τὸ ἔργον μας.

Εἴμεθα εὐτυχεῖς ποὺ ἴδαμεν ὅτι ὅλοι ἀνεξαιρέτως, ὅσοι ἔγραψαν γιὰ μᾶς, ἐννόησαν καλὰ τὸ σκοπὸ μας και τὴν εἰλικρίνεια τοῦ ἀγῶνος μας.

Κι' ἂν τὰ λόγια ὧλων μᾶς κάμνουν νὰ ὑπερφηανευνώμεθα, ἢ συναίσθησις ὅμως ὅτι τὸ ἔργον ποὺ ἀνελάβομεν ἀπαιτεῖ ἀτελείωτην ἐργασία, μᾶς κάμνει νὰ ἐντείνωμε περισσότερο τὰς δυνάμεις μας και νὰ ἐργασθῶμεν ἀκούραστα.

Φυσικὰ ὑπῆρξαν μερικοὶ ποὺ παρεξήγησαν λίγες λέξεις και τὴν ὁρμὴ τοῦ πρώτου φυλλαδίου. Καὶ γιὰ νὰ λείψῃ κάθε παρεξήγησις δηλοῦμεν, ὅτι κανένα προσωπικῶς δὲν ἠθελήσαμε νὰ πειράξωμε οὔτε μὲ λέξεις (καλογεροδασκαλισμός κ.τ.λ.), οὔτε μὲ ὑπαινιγμούς φράσεων.

Τὰ βλέμματά μας εἶνε στραμμένα πολὺ ψηλότερα και ἄς μὴ μᾶς ἀποδίδουν σκέψεις, ποὺ οὔτε μᾶς πέρασαν ἀπὸ τὸ νοῦ, και κομματικὲς προσχωρήσεις, ποὺ δὲν ἔχουν καμμιά σχέσι μὲ τὸ σκοπὸ μας.

Ἡ "Νέα Ζωὴ"—τὸ εἶπαμεν εἰλικρινὰ και καθαρὰ—ἔχει δικό της χαρακτήρα και τιμὴ και σέβεται κάθε ἀληθινὸν ἐργάτη τῆς Τέχνης, ποὺ ὅλοι μας γιὰ τὸ μεγαλεῖο της ἀφιερωθήκαμεν ἐγκάρδια.

Η ΣΥΝΤΑΞΙΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΖΙΖΙΝΙΑ

ΣΑΡΑ ΜΠΕΡΝΑΡ

"Ἡλθε, τὴν εἶδαμε, μᾶς ἐσκόλαβωσε και πάλι": αὐτὲς αἱ λέξεις μᾶς ἔρχονται σὺν τοῦ τώρα ποὺ πιάνομε τὴν πέinna σὺν χέρι. Θὰ προσπαθῶμε νὰ δώσωμε μιὰ κάποια ἰδέα τῆς ἐξελίξεως τῶν σκέψεών μας ποὺ κατέληξαν σὺν συμπέρασμα αὐτό.

Εἶνε ἀλήθεια πὼς πῆγαμε σὺν θέατρο μὲ κάποια προκατάληψιν. Αἱ κρίσεις μερικῶν φίλων μας ποὺ τὴν εἶδαν τότε τελευταῖα σὺν Παρίσι δὲν ἦταν διόλου ἐννοῦν κὲς γι' αὐτή. Πολλοὶ λογάριζαν μὲ κάποια ἐπιμονὴ παράξενη τὰ ἐξηγαιέσεσθαι τῆς χρόνια. Ἄλλοι ἐπῆγγαυαν ἀπὸ συνήθεια κι ἄλλοι πάλιν γιὰ τὸν ἡλεκτριζῶν τὸ ὄνομα. Κανεὶς ὅμως δὲν ἔτρεξε μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸν ἐκεῖνο ποὺ δὲν λογαριάζει τίποτα, ποὺ δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸν τίποτα, ποὺ μοιάζει μὲ μεθύσι και εἶνε λατρεία, ποὺ μοιάζει μὲ τρέλλα και εἶνε προαισθημάτων ἡδονικῆς ἀπολαύσεως ξεγύλισμα.

Σχεδὸν κανεὶς.

Λίγοι, πολὺ λίγοι ἦταν ὅσοι εἶχαν μείνει πιστοί. Ἐμεῖς—τόμολογοῦμεν εἰλικρινὰ—δὲν εἴμεθα μεταξὺ τῶν ὀλίγων αὐτῶν. Εἴχαμεν, και ἔχομε και τότε ἀκόμα τὴν ἰδέαν ὅτι ὅλα γεροντὺν ἐδῶ κάτω. Καὶ κεῖνο ποὺ βλέπομε νὰ γίνεται γύρω μας κάθε χρόνο, κάθε ἐποχὴ, κάθε μέρα, κάθε σιγμῇ, τὴν ἀδιάκοπην ἀλλαγὴν και τἀλύπητο τσεκούριασμα σὺν κάθε τι ποὺ ξεπετιέται τὴν

ὁμορφίᾳ νὰ μᾶς θυμίζῃ, τὸ φανταστήκαμεν ἀδυσώπητο γιὰ ὅλα. Εἴχαμε και ἔχομε και τότε ἀκόμα τὴν ἰδέαν ὅτι ὅλα γεροντὺν ἐδῶ κάτω. Καὶ μὲ τὴν ἰδέαν αὐτὴν πῆγαμε νὰ δοῦμε κάτι τὸ μοιραῖως θλιβερόν, κάτι τὸ λυπητερὰ ὥρατον, πῆγαμε νὰ δοῦμε μίαν—πὼς νὰ τὴν ποῦμε—μίαν δέσιν, μίαν δέσιν ποὺ τὴν ἐπεριμέναμεν ἐπέρωχον ὅμως.

Και εἶδαμε τὴ Σάρα Μπερνάρ νὰ μεταμορφώνεται σὲ "Μάγισσα", νὰ σπαρατῶν ὡς "Τόσσα", νὰ στροφονοῖν ὡς "Ἀητόπουλο" σκληρωμένο, νὰ γαπῇ και νὰ πορῇ ὡς "Κυρία μὲ τὰς Καμελλίας".

Και ἦταν ἡ μεταμόρφωσις τέτια, ποὺ μᾶς ἔκαμε νὰ χάσωμε κάθε ἱπολογισμόν, ποὺ ξεχάσαμε κάθε ἐπιφύλαξιν και ξεχαστήκαμε και μεῖς οἱ ἴδιοι.

Και περισσότερον ἀπ' ἄλλου σὺν "Ἀητόπουλο". Παλληκαράκι μὲ ὅλα ἴσιν. Θαυρεῖς πὼς μερικὲς κινήσεις, βαριές, σιγανές, δύσκολες, ποὺ τίς ἐπέβαλλε στήν καλλιτέχνηδα ἡ ἡλικία της, θαυρεῖς πὼς αὐτὲς ἐδιδαν μιὰ ἰδιαίτην ἁρμονίαν σ' ὅλο τὸν ἐπιβλητικὸν χαραν τῶν ἐξήντα τεσσάρων ἐπὶν κατωρθώσε νὰ σκορπίσῃ τόση νεανικὴ ζωὴ τρυγῶν της, ποὺ θὰ τὴν ἐξήλευσαν πολλοὶ νέοι τῆς ἡλικίας μας. Καὶ δὲν ἦτο πλέον ζωὴ ἐκεῖνη. Ἦτο κάτι τι περισσότερον. Ἦτο σπάταλον σκῆδισμα

ἀνατριχιασμάτων, ἐγγλώττων κινήσεων κυματισμοί, καὶ μὲ ἀγανάκτησιν ἀναμνήσεων πλημύρας ξέσπασμα.

Καὶ ὁ κόσμος ἀσφρικτικὰ στριμωμένος κάτω καὶ γύρω κιάπῳ καὶ παντοῦ κρατοῦσε τὴν ἀναπνοή του εὐσεβής, μὴ τυχόν καὶ τοῦ ξεφύγῃ κι ἓνας ἀκόμα παλμός, πού γέμυζε τὴν καρδιά του μὲ πόνον ἡδονικόν, εἰς πρόοδεκτον.

Καὶ τότε δὲν ξέχουμε ἂν θὰ βροῦμε λέξεις νὰ ποῦμε τί αἰσθανθήκαμε, τί μᾶς ἔκαμε νὰ αἰσθανθοῦμε ἢ ἀκούραστη αὐτὴ καλλιτέχνις στὴν “Κροῖα μὲ τὰς Καμελίās”.

Καὶ μοιάζει πάρα πολὺ ὁ ἀγῶνας τῆς Σάρας μὲ τὸν ἀγῶνα τῆς Μαργαρίτας. Ἡ ἴδια προσπάθεια τῆς ἡρωϊδος νὰ κρατήσῃ ἔστη ζωὴ τὴν ἀρρωστημένη τῆς ψυχῆς, ἢ ἴδια προσπάθεια τῆς ἡθοποιῶν νὰ κρατήσῃ στὴ σκηνὴ τὸ κουρασμένο τῆς σῶμα.

Καὶ βρεθήκαμε μπροστὰ σὲ μιὰ φυσικότητα σπάνια, ἀφθαστην, ἀνείπωτη.

Καὶ ὑπῆρξαν στιγμὲς πού πολλὰ χέρια μὲ τὸ μαρτίλι στὰ δάχτυλα σηκώνοντο πρὸς τὰ μάτια, σὰν ἓνα καινούργιο σταυροκόπημα παλαιῆς λατρείας· καὶ εἶδαμε μέσα σὸ σιωπηλὸ σκοτιάδι πολλοὺς ἀπὸ τοὺς καλλιτέρες ἐπιστήμονας καὶ λογοτέχνες μᾶς νὰ λαμβάνουν μέρος μὲ τὸν πλέον ἀνυπόκριτο τρόπο στὴ λατρείαν αὐτή, πού ἔμοιαζε μὲ μεθύσι καὶ ἦταν τρέλλα καὶ ἦταν ἡδονικῆς ἀπολαύσεως γαλήνη.

Καὶ σήμερα μέσα σὰς ἀναμνήσεις τῶν ὀλίγων βραδυνῶν—καὶ ἴσως τῶν τελευταίων—πού περάσαμε μαζί της, μιὰ σκέψις κυριαρχεῖ ἐπίμονα: “Ὅτι ἡ Σάρα Μπερνάρ μᾶς ἔκαμε νὰ ξεχάσουμε τὴν ἡλικία της. Κάθε ἄλλη σκέψις, ἢ ἐκλογὴ τάχα τῶν ἔργων πού παίζει, τὸ ἐνδοξο παρελθόν της καὶ ἄλλες, δὲν εἶνε παρὰ παραδόξοι κακοζήλων κριτικῶν ἀπαιτήσεις.

Καὶ ὅταν μιὰ Σάρα Μπερνάρ δὲν ἐγκατέλειπεν ἀκόμα τοὺς βοήθους της, μᾶς ἐπιβάλλεται ἐμᾶς νὰ προσφέρωμεν εἰς αὐτὴν τὴ λατρεία μᾶς ἀνυπόκριτα.

ΜΑΝΟΣ ΑΡΤΑΚΗΣ

ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

Στὸν ἥσκιό τῆς σνικιάς

“Ὁ κ. Πέτρος Βλαστός ἔστρεψε ἀπὸ τὸ πρῶτο ξάγρυμμα «Τῆς Ζωῆς» καὶ τὸ πανέλιπδο ξεκίνημα τῆς «Ἀργῶς» μᾶς φέρνει τώρα τελευταῖα “Στὸν ἥσκιό τῆς σνικιάς” νὰ κλείσουμε τὰ μάτια μᾶς μαζί του καὶ νὰ ἰδοῦμε μερικὲς ξεχωριστὲς ζωγραφικὲς ἀπὸ τὴ ζωὴν ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὰ μυθικὰ καὶ θεογονικὰ χροῖα τοῦ Προμηθεῆ καὶ τῆς Πανδώρας, ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ἀλληλοφάγωμα τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἓνα σπαρτάρισμα τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς κάτω ἀπὸ τὸ ποδάρι τῆς Φραγκοκρατίας, μιὰ μεγαλόπρεπη εἰκόνα τοῦ Βυζαντίου καὶ σὸ τέλος ἓνας στεναγμός τῆς οὐλαβιάς στὴν Ἐπανάστασι—νὰ τι μᾶς ἀναπαράστανε σὸ τελευταῖο του αὐτοῦ βιβλίου σὲ

πέντε διηγήματα ὁ συγγραφεὺς μὲ τὸν ὁποῖον στὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο θάσχοληθοῦμε λεπτομερέστερα.

Τὸ Λεξικόν

“Ὁ ἐπιμετορὸς τῆς Παιδείας κ. Στάης εἶνε ἄξιος τῆς παρρηλίου ἐγνωμοσύνης, πού ἀνέθεσε εἰς τοὺς σοφούς μᾶς ἐπιστήμονας τὴ σύνταξι Μεγάλου Ἑλληνικοῦ Λεξικοῦ πρὸς ἑορτασμόν τῆς προσεχοῦς ἐκατοστιατηρίδος τῆς Μεγάλης μᾶς Ἑπαναστάσεως. Τὸ γεγονός αὐτὸ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἓνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα. Θὰ συμπεριληφθῇ σὸ Λεξικόν αὐτὸ ὁλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ γλώσσα χωρὶς καμμιά ἐξαίρεση.

“Ὁ κ. Μιστριώτης ὁμῶς διαμαρτύρεται!

Προσεχῶς εἰδικὸς συνεργάτης μᾶς θὰ μᾶς γράψῃ ἰδιαιτέρα μελέτη γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό.

Οἱ ξένοι διὰ τὰ Ἑλληνικὰ ἔργα

“Ὁ Δημήτριος Ἀστεριώτης (Philéas Lebesgue) μέσα σὸν Ἑρμῇ τῆς Γαλλίας στὴν τρίμηνον ἐπιθεώρησι πού συνειθίζει νὰ κάμνῃ σὰ νεοελληνικὰ Γράμματα, ἀναφέρει πρῶτα πρῶτα τὴν ἔκδοσι τῶν ἔργων τοῦ Βαλαωρίτη, πού τὸν χαρακτηρίζει ὡς τὸν κατ’ ἐνθεῖαν διάδοχο τοῦ Ὀμήρου καὶ ἐπιλέγει: “Α! στοὺς θολωμένους αὐτοὺς καιροὺς μὲ τὴ Βαλκανικὴ κρίσι, πόσο ὠφελεῖ, πόσο τοῦ κάνει καλὸ νὰ διαβάξῃ κανεὶς τοὺς ἐμπνευσμένους στίχους τοῦ μεγάλου ἀοιδοῦ!”

Ἐπειτα ὁμιλῶν ἀρετὰ ἐπαινετικὰ γιὰ τὸ “Μυστικόν τοῦ Βοσπόρου” τοῦ κ. Π. Δημητριοπούλου καὶ γιὰ τὴν “Κληρονομία” τοῦ κ. Βασιλέτη, λέγει καὶ γιὰ τὸν κ. Παπαδιαμάντη ὅτι μὲ τὰ δύο ὄρατα διηγήματά του “Ὁνειρο σὸ κῆμα” καὶ “Ἐρωτας σὰ χιόνια” τὰ μεταφρασμένα γαλλικά, θυμίζει τὸν ἀρχαῖο Λόγγο καὶ εὔχεται μιὰ μετάφρασις σὺ γαλλικά τῆς “Φόνισσας” τοῦ νεοέλληρος αὐτοῦ Δοστογιέφσκυ.

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ θανάτου τοῦ Βικέλα κάμνει μιὰ ἐπιθεώρησι τοῦ ἔργου του καὶ ἀναφέρει κοτὰ σὰ ἄλλα ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ καλλιτερά του διηγήματα καὶ τὸν “Φίλιππο Μάρθα” πού δημοσιεύονμε.

Ἀναφέρει ἐπίσης καὶ τὰ “Τρελλὰ Τραγούδια” τοῦ κ. Γ. Περγιαλίτη καὶ τὴν “Μεγάλῃ Αἴθρᾳ” τοῦ κ. Σ. Σκίπη, πού τὸν χαρακτηρίζει ὡς μουσικόν καὶ ὀνειρώδη μὲ κάτι τὸ βαθὺ θεροσκενικὸ καὶ γεμάτο πάθος.

Νέα Ζωή

Μέσα σὴν μεγάλῃν αἴθουσα τῶν διαλέξεων τοῦ Σνιλόγῳ μᾶς ἀρχισαν νὰ γίνωνται οἱ πρῶτες φιλολογικὲς βραδυνὲς μεταξὺ τῶν μελῶν.

Ἀπαγγελίης ποιημάτων καὶ διηγημάτων κι ἔστρεψε γλωσσικαὶ συζητήσεις, ἀτελείωτες πάντα, δίδουν συχνὰ τὰ βράδια μιὰ ἰδιαίτερη ὄψι σὴ Σνιλόγῳ μᾶς, πῶς μὲ τ’ Ἀγανακτιστὴν τοῦ καὶ τὴ Βιβλιοθήκῃ του καὶ μὲ τὴν αἴθουσα τοῦ Μπιλλάρδου, καὶ τὴν αἴθουσα

τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Κριτικῆς καὶ Συντακτικῆς ἐπιτροπῆς, ξεχωρίζει περὶ ὅταν ἕνα εὐρύχωρο, ὅταν ἕνα παμπόθητο ἐντενκτήριο μερικῶν νέων ποῦ ὄνειρεύθηκαν ἕνα ὥραϊον ὄνειρο καὶ ποῦ τὸ βλέπουν σιγά-σιγὰ νὰ πραγματοποιήσῃται. Σὲ λίγο θά'ρχισουν καὶ οἱ διαλέξεις, ἰδιότερες μεταξὺ τῶν μελῶν καὶ ἰδιαίτερες γιὰ τὸ κοινόν. Πολλοὶ δικεκοιμένοι ἐπιστήμονες καὶ Λογοτέχνες καὶ πολλὰ μέλη τοῦ Συλλόγου μας εἶνε ἐτοιμοὶ νὰ κάμουν τὰς διαλέξεις αὐτάς. Ἀργότερα ὅταν μᾶς ἔρθουν καὶ Ἕλληνικοὶ θίασοι — ὥς τὰ τώρα τὰ θεατρὰ μας σχεδὸν ἀρῶν καὶ μονάχα τὰ καφε-σαντὰν καὶ τὰ καζίνα ὀργιάζουν εἰς βάρος τῆς καλαισθησίας μας — γίνεται σκέψις νὰ λάβωμε ἐπὶ τὴν προστασία μας πολλὰ ἑλληνικὰ ἔργα καὶ νὰ συντείνωμε στὴν ἐπιτυχία τους. Εὐτυχῶς ποῦ τὸ κοινὸν ἐδῶ ἀρχίζει σιγά-σιγὰ νὰ ἐννοῇ τὴν εἰλικρίνεια τῶν σκοπῶν μας καὶ αὐτὸ πρὸς τὸ παρὸν μᾶς ἀρκεῖ καὶ μᾶς δίνει μεγάλο θάρρος στὸν ἄγωνα μας.

Ἡ Πεντηκονταετηρίς τῆς Μιρέγιας

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν ποῦ θὰ γίνουν τὸν ἐρχόμενο Μάιον σὲς Arles γιὰ τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς Μιρέγιας, τοῦ ἀριστοτεχνήματος τοῦ ἐνδόξου γηραιοῦ ποιητοῦ Φρ. Μιστροῦλ, ὁ κ. Paul Souchon μᾶς λέγει ὅτι ἀδίκως ἀποδίδεται ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ποιήματος αὐτοῦ εἰς τὸν Λαμαρτίνον.

Ὅλη ἡ τιμὴ ὀφείλεται στὸν ποιητὴ Ἀδόλφο Λουμᾶ, ποῦ περῶντας ἀπ' τὴν Maillane τὸν καιρὸ ποῦ ἔγραφε ὁ Μιστροῦλ τὴν Μιρέγια, ἐδιάβασε μέρος ἀπ' αὐτὴ πρὶν νὰ τὴν τελειώσῃ. Ἀργότερα ὅταν τὸ ἔργο ἐτελείωσε, ὁ Ἀδόλφος Λουμᾶς ἀφιέρωσε ὁλόκληρο ἄρθρο γέμῃ ἐνθουσιασμοῦ στὴν Gazette de France τὸ ἄρθρο πέρασεν ἀπαράτηρητο σχεδόν.

Ὑστερα ἀπὸ τρία χρόνια, τὸ 1859, τὸ ἔργο δημοσιεύθηκε στὴν Avignon καὶ ὁ Ἀδ. Λουμᾶς ἀνέλαβε νὰ τὸ παρουσιάσῃ μαζὶ μὲ τὸν συγγραφεὰ στὸ Παρίσι.

Ἔρας φίλος τὸν δημοσιογράφος τὸν ρωτᾷ μὴ μὲρα εἰρωνικὰ «Λοιπὸν, τί γίνεται ὁ ποιητὴς σου;»

— Ἡθδε.

— Καὶ τὸ ποιήμα του;

— Τυπώθηκε.

— Καὶ ὁ θαυμασμός σου;

— Αὐξάνει μέρα μὲ τὴ μέρα...

Κι ὁ δημοσιογράφος πῆρε τὸ βιβλίον, τὸ διάβασε καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἔγραφε ἕνα ἄρθρον ποῦ τὸν ἐξιλέωνε γιὰ ὅλη τὴν δυοσιτία.

Ὑστερ' ἀπὸ λίγο ὁ Ἀδόλφος Λουμᾶς παρουσίαζε τὸν Μιστροῦλ στὸν Λαμαρτίνον, ὁ ὁποῖος, καθὼς ξέρομε, ἀφιέρωσε ἀργότερα ὀρθότατα σελίδες γιὰ τὴν Μιρέγια μέσα σὲς Cours familiers de littérature.

Ἀριστοκρατία τοῦ πνεύματος

Σὲ λίγες ἡμέρες ἰδρύεται στὴν πόλιν μας Σύλλογος τῶν Ἑλλήνων Ἐπιστημόνων Ἀλεξανδρείας. Μέσα τὴν αἰθούσαν τῶν διαλέξεων τοῦ δικοῦ μας Συλλόγου θά'γίνουν αἱ πρῶται συσκέψεις. Ἀπὸ καιρὸ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς

ἀγαπητοὺς μας συνεργάτας ἐμελετοῦσαν τὴν πραγματοποίησιν ἐνὸς πόθου κοινοῦ, ποῦ, ἕως χθές, εἶχε μόνον τὴν ἀβεβαιότητα ἐνὸς πλατιοῦ ὄνειρου.

Καὶ τώρα κάποια συστηματικὴ ἐργασία ἀρχίζει νὰ γίνεταί ἀπὸ τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ πνεύματος.

Ἡ «Νέα Ζωὴ» βλέπει τὴν κίνησιν αὐτὴ γύρω τῆς μὲ συγκίνησιν εἰλικρινῇ καὶ ἱερᾷ. Καὶ εἶνε ἱερὰ ἡ συγκίνησίς μας σήμερα διότι αἰσθανόμεθα ὅτι καταθένται τὰ θεμέλια ἐνὸς Ναοῦ, ποῦ τὸν φαντασθήκαμε ὑπέρροχον καὶ τὸν ἐλπίζομε μεγαλοπρεπῆ.

Καὶ εἶνε εἰλικρινῆς ἡ συγκίνησίς μας διότι βλέπομε στὸ πλευρὸν μας ἐργάτας ἐνωμένους σ' ἕνα ἔργο ἀδελφικὸ μὲ τὸ δικό μας, λατρευτὰς ποῦ θὰ ἐνώναμε καὶ μεῖς τὴ λατρεία μας γιὰ τὴν Τέχνην καὶ τὴν Ἐπιστήμην στὸν ἴδιον Ναόν, ἂν δὲν μᾶς ἐχώριζεν ἡ ἡλικία· καὶ εἶνε ἀκόμη εἰλικρινῆς — ἄς μᾶς πιστεύσουν οἱ σεβαστοὶ φίλοι — διότι τὸ ὄνειρον τοῦ ὁποῖου ἀνέλαβαν τὴν πραγματοποίησιν εἶνε ὥραϊον καὶ ἦτο καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ δικά μας ὄνειρα.

Ἑταιρία Συγγραφέων

Ἰδρύθη στὰς Ἀθήνας Ἑταιρία Δραματικῶν Συγγραφέων. Ἡ προεδρεία ἀνετέθη στὴν Α. Υ. τὸν πρίγκηπα Νικόλαον. Ἀντιπρόεδρος ἐξελέγη ὁ κ. Χρηστομάνος, Γεν. γραμματεὺς ὁ κ. Τσοκόπουλος, εἰδιοκὸς ὁ κ. Π. Χόρν, Ἐφορος ὁ κ. Σ. Μελάς. Ταμίς ὁ κ. Ν. Λάσκαρης. Τὸ γυναικεῖο φύλον στὸ συμβούλιον ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὴν κ. Καλλιρὴν Παρρέν καὶ τὴν κ. Εὐγενίαν Ζωγράφου.

Χαιρετίζομεν μὲ χαρὰ τὴν ὥραϊαν αὐτὴ προσέγγισιν τῶν συγγραφέων μας καὶ μέσα ἀπὸ διανυγεῖς ἐλπίδας βλέπομεν τὸ Θεατρὸν μας νὰ ὑψώνεται μὲ καποῖαν ἐπιβολήν.

Κρουμπάχερ καὶ Μιστριώτης.

Ὁ κ. Κρουμπάχερ, ὁ γνωστότατος γερμανὸς καθηγητὴς τῆς Βυζαντινολογίας στὸ Μόναχο, ἔστειλε σὲ διάφορες Ἑλληνικὲς ἐφημερίδας ἕνα ἄρθρον μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἄμυνα».

Μέσα σ' αὐτὸ ἀνασκευάζει ὅσες κατηγορίες τοῦ ἀπεδόθηκαν ἀπὸ τὸν καθηγητὴν κ. Μιστριώτην ἐπὶ μισελληνισμῷ κ.τ.λ. καὶ παραπονεῖται πικρὰ γιὰ τὴν ἀδίκην συμπεριφορὰ τῶν Ἑλλήνων συναδέλφων του καὶ ὑποδεικνύει μὲ τὸν εὐγενέστερον τρόπο ὅτι πρέπει νὰ ανακαλέσουν τὰς ὕβρεις ποῦ δὲν ταιριάζουν σὲ ἐπιστήμονας ὅπως εἶναι ὁ κ. Μιστριώτης.

Εἰς ἀπάντησιν ὁ κ. Μιστριώτης στὶς ἐφημερίδας ἀρχισε νὰ γράφῃ σειρὰν ἁρθρῶν καὶ νὰ ἐπανάλαμβάνῃ ὅσα εἶπε ἐναντίον τοῦ κ. Κρουμπάχερ. Κι' ἔτσι παρουσιάσθηκαμε σ' ἕνα παράδοξον φαινόμενο, ποῦ ἂν καὶ ἀποφεύγωμε νὰ ποῖμε σήμερα τὴν γνώμη μας γι' αὐτὸ, δὲν κρίνομεν ὅμως καὶ ἄσκοπο νὰ μὴ τὸ ἀναφέρωμε χρονολογικῶς, μὴ καὶ ἔγινε εἰς βάρος τῆς ἱστορίας τῶν νεοελληνικῶν γραμμάτων.

‘Ο Παλαμᾶς γιὰ τὸν Ε. Δεληγιώργη

‘Απὸ ἑνα ὥραϊον ἄρθρον τοῦ κ. Παλαμᾶ στοῦ θανάτου τοῦ Δεληγιώργη — “Νομῆς” ἀριθ. 319 — μεταφέρουμε λίγα κομμάτια χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας :

Πάντα μπροστὰ θέλω νὰ βλέπω, καὶ πῶς πολὺ ἀπὸ τοὺς γερασμένους, τοῦ σεβασμοῦ τὸ λιβάρι στὰ παλληκάρια τὸ καίω. Κάτι πάντα καρτερῶ ἀπὸ τοὺς πολῖτες τοῦ μελλόμενου, κάτι πὺν δὲν τὸ βρίσκω σὲ κείνους πὺν περᾶσαν. Ἐδῶ πὺν μιλεῖ συχνότερα καὶ πυκνότερα ἢ ἀνθαδέστερη ἀμάθεια γιὰ ὅσα δὲν ξέρει, καὶ ἀλαφρόμυαλα ὁ μισογραμματισμένος γιὰ ὅσα δὲν ἐχώνεψε· ἐδῶ πὺν λείπει πρὸ πάντων κάποια φιλοσοφικὴ μὲρ-φωση· τὸ χάρισμα δηλονότι πὺν χρειάζεται διὰ τὰ μι-λῆς λογικά, πλατιά καὶ ουστηματικά γιὰ τὰ λογῆς ζη-τήματα, ὅποια γνώμη κι ἂν ἔχεις γιὰ κείνα, καὶ νὰ τὰ γκαλιάζῃς ὅλα σὺγκορμα, νὰ ποῦμε, ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς, καὶ ἀκέρια· γὰ ἕνας νέος, γὰ ἕνας ἄνθρωπος πὺν θὰ μπο-ροῦσε νὰ εὐεργετήσῃ, πὺν σωστά ἀπὸ τοὺς διπλωματού-χους τῆς ἐπίσημης εὐεργεσίας. Καὶ δὲ γελάστηκα.

Περᾶσαν ἀπὸ τότε χρόνια. Ἔτυχε νὰ μάθω πὺς ὁ νέος Δεληγιώργης γύρισε ἀπὸ τὴν Εὐρώπῃ, διωρισμένος πιά, σύμφωνα μὲ τὶς σπουδές του, στοῦ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν. Ὅταν ἔξαφνα τὶς μέρες πὺν ἐτοιμάζονταν κάποια γιορτὴ γιὰ τὸ Παπαδιαμάντη ἀπὸ θαυμαστὲς τῆς τέχνης του, βλέπω στοῦ “Νέο Ἀστὺ” μίμηση στήλῃ ἀφιερωμένη στοῦ συγγραφέα τῆς “Φόνισσας” καὶ ἀποκά-τουν τὸ πρωτόβγαλτο τῶνομα Ἐπαμεινώντιος Δε-ληγιώργη.....

“Ὅμως ἐκεῖνο πὺν μ’ ἔκαμε νὰ χαρῶ καὶ νὰ τὸν ὀνει-ρεντῶ τὸ νέο, σὰν ἀπόχημα τῶν ὥραϊων μας γραμμά-των πὺν θὰ μπορούσε μὲ τὸν καιρὸ πολῦτιμα νὰ βοη-θήσῃ γιὰ τὸ ξανάνθισμα τῆς νεοελληνικῆς Φαντασίας, εἶναι ἡ δοκιμὴ μιᾶς μελέτης ἀπάνον στοῦ ἔργο τοῦ μεγά-λου μας ἐπικοῦ, τοῦ Καραβίτσα, δοκιμὴ πὺν φάνηκε σὶς στήλες τοῦ “Monde Hellénique”. Καὶ μόνο τὸ θέμα πὺν διάλεξε ὁ Δεληγιώργης φανερώει τὸ δρόμο πὺν ἴσια τράβηξε ὁ ροῦς του, σὰ νὰ εἶχε πάντα μπρο-στά του βαθιοχάραχτα τὰ λόγια τοῦ Taine ἀπὸ τὸν πε-ρίφημο πρόλογο τοῦ ἀθάναντον ἔργου του : “Ἐνα μεγα-λόπνοο ποίημα, ἕνα ὥραϊο μυθιστόρημα, ὅσα μᾶς ξομολο-γίεται ὁ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι πῶς πολὺν διδαχτικά ἀπὸ σωροὺς ἱστορίες καὶ ἱστοριογράφων. Θάδινα πε-νήντα τόμους νόμων κ’ ἐκατὸ τόμους διπλωματικῶν ἐγγράφων γιὰ τὰ πομπημονεῖματα τοῦ Σελλίνη, γιὰ τὶς ἐπιστολὲς τοῦ Ἀπόστολου Παύλου, γιὰ τὶς Ὀμιλίες τοῦ Λούθηρον, γιὰ τὶς κωμωδίες τοῦ Ἀριστοφάνη...”

— “Ὅμως, καλὲ γεκεῖ, κι ἂν μπορούσαν ὡς ἐσένα νὰ γιάσουν τὰ λόγια μου τοῦτα σὶνὸν παράδεισο πὺν στυλώ-θηκες τῶν μακαρισμένων λογόζων, πὺν πεθαίνουνε νέοι, γιὰτ’ εἶναι πολυγαπημένοι τῶν θεῶν, ἴσως κάποιο κίνημα ἀνυπομονησίας θὰ τὴ χαλοῦσε τὴν πλαστικὴν ἱπερόσια γαλήνη σου καὶ κάποιος μορφασμὸς θὰ δι-πλώνε καταφρονετικά τὰ μαρμαρωμένα σου χεῖλη. Ὅλα τὰ ζητήματα τοῦτα καὶ τῶν ἰδεῶν τὸ μεθῶσι καὶ οἱ ἔγνοιες πὺν μᾶς ἀναταράζουν, καὶ οἱ ἀγῶνες μας καὶ τὰ

ἰδρώματά μας, δὲν ἀξίζοντε μπροστὰ σὶνὸν αἰωνιότητα ὅσο ἀξίζει τὸ καρφί τοῦ θανάτου πὺν σὲ κάρφωσε. Κ’ ἔρχονται ὥρες πὺν ὁ ἄνθρωπος ὁ στοχαστικός, ἀκόμα κι ὁ πάντα στρατιώτης τῆς ἐνέργειας, τὴ σιχαίνεται τὴ ζωὴ, καὶ δέεται μὲ τοὺς στίχους τοῦ μεγάλου ποιητῆ “πρὸς τὸ θεῖο θάνατο, νὰ τόνε σφιχτοκλείσῃ σὶνὸν ἀστέριον ἀγκυλιά του, νὰ τόνε λυτρώσῃ ἀπὸ τὶς ἀλυσίδες τοῦ Ἀρσῆμου, τοῦ Τύπου καὶ τοῦ Χρόνου, καὶ νὰ τοῦ ξανα-δώσῃ τὴν ἀνάπαυρ πὺν τοῦ σάλεψε ἡ ζωὴ”.

Τὶ πίνουν οἱ συγγραφεῖς

‘Ο Gaston Paris ἀπαντᾷ ὡς ἐξῆς σὲ μιὰ ἐρώτησι πὺν τοῦ ἔγινε : Πίνω πάντα στοῦ φαγί μου κρασί, προτιμῶ τὸ κόκκινο, καθαρὸ ἢ κι’ ἀνακατωμένω μὲ νερό. Δὲ μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ἂν ἐργάζομαι καλλίτερα ὅταν δὲν πίνω παρὰ μόνο νερό, γιὰτὶ ποτὲ δὲν μοῦ-τυχε τέτια περὶστάσις. Ἐπειτα ἀπὸ τὸν καφε παίρ-νω λίγο κονιάκ.

‘Ο Pierre Loti : Εἶμαι κατὰ τρία τέταρτα μου-σουλμάνος· δὲν πίνω ποτὲ σπύρτα, δὲν ἤπια ποτέ μου ὡς τὰ τόρα. Δὲν πίνω ἀκόμα οὔτε καὶ κρασί, οὔτε μίρα.

‘Ο Paul Margueritte : Δὲν πιστεύω πὺς τὸ ἀλ-κοὸλ αὐξάνει τὴ δύναμι τοῦ καλλιτέχνη, τοῦ μυθι-στοριογράφου. Ποτέ !

‘Ο Henry Houssaye : Σπῖτι μου πίνω τακτικά κίτρο. Στ’ ἄλλα μέρη πίνω ὅτι μοῦ δίνουν. Πολὺ σπάνια μοῦ τυχαίνει νὰ πῶ ρακὴ. Ποτέ μου δὲν πίνω ποτὰ πὺν ἀνοίγουν τάχα τὴν ὄρεξιν· ἀφέντ, βερμουτ καὶ ἀπὸ τᾶλλα φαρμάκια. Ἀρκετὰ φαρμα-κόνιομαι καθημερινὰ μὲ τὸ σιγάρο, τὸν πιστό μου σὺντροφο τῆς ἐργασίας.

‘Ο Maurice Barrès : Πίνω νερό, κάποτε καὶ κρασί, μὰ ὄχι κάθε μέρα. Σχεδὸν ποτὲ δὲ πίνω μπύρα, ἕνα ποτήρι κάθε ἑξῆ μῆνες. Ποτέ, ποτέ ὅμως ἀλκοὸλ.

Κατὰ τὴν ἰδέα μου γιὰ νὰ ἐγάζεται κανεὶς καλὰ ἀρκεῖ ἡ εἰρηνικὴ συγκράτησις τοῦ ἑαυτοῦ του. Τὸ ἰδεῶδες εἶνε μιὰ ὁμορφὴ φύσι, μὲ τὰ παράθυρα ἀνοικτὰ σὶνὸν ἐξοχή.

Καὶ ὁ συγγραφεὺς τῆς “Ταβέρνας” ἔλεγε : Δὲν πίνω παρὰ μονάχα νερό. Ἄλλοι ὅμως σὰν τὸν Mel-chior de Vogüé, τὸν Rodin, τὸν Flammarion εἶνε θερμοὶ λάτρεις τοῦ Βάκχου. Καὶ γνωρίζουμε δύο ἀνθρώπους πὺν τὰ ἔργα των τὰ ὀφείλουν σὶνὸν ἐπί-δρασι τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. Ἡ ζωὴ των ὅμως δὲν ἦταν ζηλευτή, κι’ ἀπόθαναν νέοι καὶ δυστυχισμένοι. Ὁ ἕνας εἶνε ὁ Hoffmann, ὁ ἄλλος εἶνε ὁ Edgar Poë. Καὶ ὁ Musset καὶ ὁ Charles Cros καὶ ὁ Paul Ver-laine ἦταν κι’ αὐτοὶ πόται. Εὐτυχῶς πὺν τὰ τρα-γοῦδια των δὲν ἐπηρεάσθησαν ἀπὸ τὸ κρασί, ὅπως κατεστράφηκεν ἡ ζωὴ των.

Ἀπέθανεν ὁ Σαρδοῦ καὶ μαζί μ' αὐτὸν καὶ τὸ ἔργον του. Νὰ τὸ συμπέρασμα ποῦ βγάζει κανένας ἀπὸ τὰ διάφορα κριτικά ἄρθρα ποῦ δημοσιεύθηκανε στίς Ἑλληνικὲς Ἐφημερίδες καὶ περιοδικά.

Θεέ μου! τί δίκαιοι, ποῦ εἶναι οἱ κριτικοὶ μας καὶ πρὸ πάντων τί εὐσυνειδητοὶ! Ἰδρῶσαν, ἔφτυξαν αἷμα, βλέπετε, μελετώντας τὸ φτωχὸ ἔργον του, κι' ὕστερα γιὰ νὰ ξελαφρώσουν τὴ συνειδήσιν των—διαφορετικὰ θὰ εἶχαν τύψεις, θὰ εἶχαν ἐφιάλτες—ἐπίσταν τὴν πέννα—μὰ πέννα βαρειά σὰν τὸ σίδερο—καὶ διεκλήρουν μὲ πολλὴν εὐσυνειδησία καὶ χωρὶς προκατάληψιν, πὼς ἡ τὸσων ἐτῶν ἄγῃον ἐργασία τοῦ Συγγραφέως τῆς «Πατρίδος» καὶ τοῦ «Μίσους» πάει, ἐκηδεύθηκε μαζί μὲ τὸν ἴδιο!...

Ἀδιάφορο τώρα ἂν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐπέρασαν νύχτες ὁλόκληρες πάνω σὲ κάποιον βιβλίου του—πολλοστιμῶριον τῆς ἰδιοφυΐας του—μελετώντες καὶ προσπαθοῦντες ἐκ προσθέσεως, ἐκ προμελέτης νὰ μιμηθοῦν—κακόζηλα πάντα—νάντιγράψουν, εἰ δυνατόν τὸν συγγραφέα ποῦ ξετινάσσουν στὰ φανερά...

—Ἐ! ἐκεῖνο γίνεται στὰ κρυφά... Στὰ φανερά ὁμως τὸ πρᾶγμα διαφέρει...

—Ἀ! ναί, ἔχετε δίκαιο: στὰ κρυφὰ ἀναλύουν τὸ πολλοστιμῶριον τῆς ἐργασίας του καὶ ἐντέλουν τὰς δυνάμεις των γιὰ νὰ κατωρθώσουν νὰ βγάλουν τὸ ζουμί του καί, σὰν προνοητικοὶ πατέρες, νὰ κάμουν μ' αὐτὸ μερικὲς τονωτικὰς αἰνέσεις στάνεμικά των παιδάκια...

Ἐνῶ στὰ φανερά... ὦ! στὰ φανερά... μεταχειρίζονται ὅλα τὰ ἐργαλεῖα, ὅλα τὰ μηχανήματα, καὶ ὅλας τὰς ἐφευρέσεις τῆς ἐπιστήμης κι' ὅλα τὰ εἶδη τοῦ λόγου κι' ὅλες τίς ὁμορφες φράσεις γιὰ νὰ δεῖξουν, πὼς περιφρονοῦν τάχα παρόμοιαν ἀπώτερη τέχνη, καὶ καμώνονται πὼς θέλουν νὰ μπολιάσουν μὲ κάποιο θαυματουργὸν ὀρρὸ τὰ τροφικά των κύτταρα καὶ νὰ τὰ καταστήσουν réfractaires—πὼς νὰ τὸ ποῦμε—ἀπερδβλήτα ἀπὸ κάθε ξενικὴν ἐπιδρομικὴ νόσο. Καὶ τὰ πλασματάκια, ποῦ θὰ φέρουν στὸ φῶς, θὲ νᾶναι πεῖν, γνήσιο δημιούργημα τῆς γόνιμης φαντασίας των...

Μ' αὐτὰ δὲ θέλουμε νὰ ποῦμε πὼς ὁ Σαρδοῦ εἶναι μεγάλος συγγραφεὺς, πὼς ἀνοίξε νέους δρόμους στὴ δραματικὴ τέχνη, πὼς φώτισε νέους κόσμοις στὸν ὀρζίζοντα τῆς δραματικῆς ποιήσεως, μήτε πὼς δημιούργησε ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ αὔλα πλάσματα τῆς φαντασίας, ποῦ μένουν ἀθάνατα καὶ τραβοῦν τὸν θαυμασμό ὅλων τῶν σκεπτομένων ἀνθρώπων.

Μὰ ἐκμηστερευόμεθα κάποιο παράπονο βλέποντας νὰ κατηγορεῖται τόσο ἄδικα ὁ τεχνίτης αὐτός, πὼς τάχα γιὰ χρηματισμὸν καὶ γιὰ ἐφήμερη δόξα ἔγραψε καθὼς ἔγραψε. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς ἀκολούθησε τὸν δρόμον αὐτό, διότι γι' αὐτὸν ἦταν πλασμένος καὶ διότι αὐτὸς τοῦ ἄρρεσε.

Τώρα ἂν ἡ ἔντασις τῆς ἰδιοφυΐας του καὶ ἡ ἀκτινοβολία τοῦ πνεύματός του δὲν κατωρθώσαν νύγ' ἔξουν κάποιες δυσπροσπέλαστες κορυφές, ποῦ τὲς ἀγαλιάζουν τὰ προνομιοῦχα μόνο πνεύματα, οἱ μεγαλοφυΐες, αὐτὸ δὲ σημαίνει καὶ πολύ.

Φθάνει ὅτι εἶχε ἀτομικὸ χαρακτῆρα, ὅτι ἐπέδρασε σὲ ὁλόκληρη γενεά, ὅτι ἐπιβλήθηκε, ὅτι ἀναδείχθηκε διδάσκαλος στὴν περιγραφὴ μερικῶν συγχρόνων χαρακτῆρων, καὶ στὸ περίτεχνο καὶ ἀψεγάδιαστο ἀνέβασμα τῶν ἔργων του στὴ σκηνή, φθάνει μὲ δυὸ λόγια πὼς ἐδημιούργησε δική του σχολή. Γι' αὐτὸ στὸ εἶδος τοῦ Ὁ Σαρδοῦ εἶνε μοναδικός.

Ἀπλοποίησις Ὁρθογραφίας

Στὴ Γαλλία ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας θὰ ὑποβάλλῃ στὸ ἀνώτερον Συμβούλιον τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως νομοσχέδιον γιὰ τὴν ἀπλοποίησιν τῆς ὀρθογραφίας. Τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ἔγινε σύμφωνα μὲ τὰς ἀποφάσεις τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας καὶ μὲ τὰς τροποποιήσεις ποῦ παρουσίασε σ' αὐτὴ ὁ κ. Gréard τὸ 1893.

Ἔτσι καταργεῖται τὸ *h* εἰς τὰς Ἑλληνικὰς λέξεις ποῦ ἀρχίζουσιν ἀπὸ *r*: *rétorique* ἀντὶ *rhétorique*. Ἀντικαθίσταται τὸ *y*, ὅπου προφέρεται *i* μὲ *i*: *analyse* καὶ ὄχι *analyse*. Τὸ *t*, ὅπου εἶναι συριστικὸ μὲ *c*: *confidentiel* ἀντὶ *confidential*. Θὰ καταργηθοῦν ἀκόμα ὅλα τὰ διπλά σύμφωνα: *acord* ἀντὶ *accord*, καὶ *th* ἀλλαχθοῦν *t* ἀρχικὰ *ch*, *rh*, *th*, *ph*, μὲ *c*, *r*, *t*, *f*: καθὼς *léatre*, *fenomène* κ.τ.λ. Καὶ τὸ χαρακτηριστικὸ σημεῖον τοῦ πληθυντικοῦ θᾶναι, χωρὶς καμμιά ἐξάρσεις τὸ *s*: *animaus*, *hibous* κ. τ. λ.

Καὶ τὸ σωτήριον αὐτὸ νομοσχέδιον θὰ ψηφισθῇ τὸν ἐρχόμενο μῆνα, ἢ τὸ πολὺ-πολὺ στὴ Σύνοδον τοῦ Ἰουλίου.

Εἶναι ἄρα γε ἀνάγκη νὰ ποῦμε πὼς αὐταὶ αἱ τροποποιήσεις εἶναι σωστὴ ἐπανάστασις σ' ἓνα καθ' ὁσπὼς ἀνωφελὲς πλέον, καὶ σωστός θρόμβος τῶν νέων ἰδεῶν ποῦ ἐπολεμήθησαν βλακωδέστατα καὶ ἐκεῖ πέρα ἀπὸ τοὺς ὀπισθοδρομικοὺς, τοὺς *vieillards* *nés d'hier*, κατὰ τὸν ποιητὴ;

Καὶ φανταζόμεθα ἀπὸ τώρα τὴ χαρὰ καὶ τὴν ἀνακούφισιν τῶν Γαλλοπαίδων, τὴν ἀχαλίνωτην πλέον προθυμίαν ν' ἀνοίγουν διάπλατα τοὺς πνεύμονάς των γιὰ νὰ ρουφοῦν γνώσεις καὶ ὄχι κανόνες.

Καὶ γυρίζομε τὰ μάτια καὶ γύρω μας καὶ πέφτουν στὰ τρυφερά κεφαλάρια τῶν μικρῶν μας ἀδελφῶν, ποῦ πηγαίνουν βαρεμένα κι' ἄθελα, τὰ συνομήλικα αὐτὰ μὲ τὰ χαρούμενα καὶ πρόθυμα πιά Γαλλόπαιδα, ποῦ πηγαίνουν στὸ σχολεῖον νὰ μνηθοῦν στὰ μηστῆρια τῆς Ὁρθογραφίας καὶ βγαίνουν ὕστερα ἀπὸ χρόνια ξεφτέρια στὴ λύση μερικῶν αἰνιγμάτων ὅπως αὐτό: ὅ,τι κι' ὑπερήφανα γιὰτὶ κατωρθώσαν νὰ μάθουν πὼς τὰ αὐτὰ λέγονται φά κι οἱ μενεξέδες ἴα!...